

کارتن خواب‌ها؛ سوژه داغ فصل سرد

هوا که رو به سردی می‌رود، سر و کله کارتن خواب‌های شهرمان هم پیدا می‌شود؛ آنها گم نشده بودند که حالا پیدا شوند؛ فقط سرمای هوا مردم را بیشتر به یادشان انداخته است.

سازمان‌های متولی همچنان از پذیرش افراد بی‌خانمان شانه خالی می‌کنند

کارتن خواب‌ها؛ سوژه داغ فصل سرد

جام جم آنلاین: هوا که رو به سردی می‌رود، سر و کله کارتن خواب‌های شهرمان هم پیدا می‌شود؛ آنها گم نشده بودند که حالا پیدا شوند؛ فقط سرمای هوا مردم را بیشتر به یادشان انداخته است.

نیمه دوم سال که از راه می‌رسد، داستان تکراری و نخ‌نمای بی‌خانمان‌ها و کارتن خواب‌های شهرمان با چاشنی آماری از بی‌خانمان‌های جمع‌آوری شده از سوی دستگاه‌های متولی اعلام می‌شود بدون این که طرح این موضوع به ارائه راهکاری بینجامد که در نهایت به بهبود وضع زندگی کارتن خواب‌های شهرمان منجر شود.

جمع‌آوری روزانه حدود 300 نفر بی‌خانمان از سوی واحدهای گشت شهرداری تهران از سطح شهر و انتقال آنها به گرمخانه‌ها که بیشترشان سابقه جمع‌آوری چندین باره دارند، مصداق روشن این ادعاست.

چرخه ناقص ساماندهی بی‌خانمان‌ها

موضوع تکراری بودن افراد بی‌خانمانی که شب‌ها در گرمخانه‌های شهرداری تهران نگهداری می‌شوند، نکته مهمی است که نمی‌توان بسادگی از کنار آن گذشت.

گرمخانه‌های شهرداری تهران فقط شب تا صبح موظف به نگهداری از افراد بی‌خانمان هستند و با فرارسیدن روز افراد بی‌خانمان چاره‌ای جز ترک گرمخانه‌ها ندارند، در واقع این طور که مسئولان اداره رفاه و خدمات اجتماعی شهرداری تهران می‌گویند براساس آنچه در شرح وظایف شهرداری آمده است گرمخانه‌ها موظف هستند افراد بی‌خانمان را به طور موقت نگهداری کنند و پس از آن نوبت دیگر سازمان‌های متولی است که به فراخور شرح وظایف‌شان مسئولیت نگهداری افراد بی‌خانمان را به عهده بگیرند.

در چنین شرایطی مطرح کردن موضوع تکراری بودن بی‌خانمان‌های جمع‌آوری شده مهر تأییدی است بر این که در چرخه ساماندهی افراد بی‌خانمان، سازمان‌های متولی حمایتی شامل بهزیستی و کمیته امداد در انجام وظایف و مسئولیت‌هایشان کوتاهی می‌کنند.

مصوبه بی‌حاصل

ساماندهی کارتن خواب‌ها از سال 78 تاکنون مصوبه شورای عالی اداری بوده و در این فاصله زمانی اتفاقات زیادی افتاده است؛ از ابتدای راه‌اندازی گرمخانه‌ها در سال 84 قرار بود وزارت رفاه و تامین اجتماعی، شهرداری و بهزیستی، نیروی انتظامی، کمیته امداد، سازمان فنی و حرفه‌ای، وزارت کار، صدا و سیما و قوه قضائیه در جمع‌آوری، نگهداری و تحت پوشش قرار دادن این افراد با هم همکاری کنند، اما ظاهراً پس از گذشت مدتی مسئولیت این کار به عهده شهرداری و نیروی انتظامی افتاد و دیگر سازمان‌ها و نهادها از انجام این مسئولیت شانه خالی کردند.

مصداق این ادعا اظهارنظر چندی پیش معاون خدمات اجتماعی سازمان رفاه شهرداری تهران بود که در آن از حضور 130 بی‌خانمان و متکدی مبتلا به ایدز و هیپاتیت در مراکز نگهداری شهرداری تهران گلایه کرده و گفته بود: متأسفانه سازمان بهزیستی سال‌هاست این افراد را تحویل نمی‌گیرد و شهرداری هم چاره‌ای جز نگهداری از آنها در گرمخانه‌ها ندارد.

کوتاهی در پذیرش معتادان پرخطر

پذیرش معتادان پرخطر بی‌خانمان موجب شده تا برخی گرمخانه‌ها به دلیل کمبود ظرفیت نتوانند افراد بی‌خانمان عادی را پذیرش کنند.

معاون خدمات اجتماعی سازمان رفاه، خدمات و مشارکت‌های اجتماعی شهرداری تهران دلیل این شرایط را همکاری نکردن ستاد مبارزه با مواد مخدر برای پذیرش معتادان پرخطر بی‌خانمان دانسته و می‌گوید: شهرداری تهران ناچار است معتادان پرخطر بی‌خانمان

جمع‌آوری شده را هم در گرمخانه‌ها پذیرش کند در حالی که اگر ستاد مبارزه با مواد مخدر این افراد را در مراکز بازپروری نگهداری کند، ظرفیت گرمخانه‌های تهران برای بی‌خانمان‌ها کافی خواهد بود.

به گفته رضا جاگیری، خدمات اولیه مراقبتی شامل تغذیه، اسکان، مراقبت بهداشتی و درمان اورژانسی از خدماتی است که به بی‌خانمان‌های نگهداری شده در گرمخانه‌ها به طور رایگان ارائه می‌شود.

زنان کارتن‌خواب؛ نگرانی جدید

اگر تا چندی پیش تنها تصور ما از يك بی‌خانمان، مردی با مو و ریش بلند و نامرتب، ظاهری چرك و كثیف و لباس‌های کهنه و پاره بود، حالا باید به آنها پیرزن‌های رنجور و تنها یا زنان معتاد بی‌خانمان را هم اضافه کرد اما این پایان این ماجرای غم‌انگیز نیست.

نکته: شهرداری ناچار است معتادان پرخطر بی‌خانمان را هم در گرمخانه‌ها بپذیرد، در حالی که اگر ستاد مبارزه با مواد مخدر این افراد را در مراکز بازپروری نگهداری کند، ظرفیت گرمخانه برای بی‌خانمان‌ها کافی خواهد بود
بی‌خانمان‌های شهرمان جوان‌تر شده‌اند، آنقدر جوان که بعضی‌هایشان به زحمت 20 سالشان می‌شود. حالا دیگر کارتن‌خوابی در پایتخت مرد و زن نمی‌شناسد؛ از مردان و زنان سالمند گرفته تا دختران جوان کم‌سن و سال.

حالا شاید در تاریکی شب نگاهمان به دختران کم‌سن و سالی هم بیفتد که از روی ناچاری جز پارک‌ها، زیر پل‌ها، ساختمان‌های نیمه‌کاره و داخل جوی‌ها، سرپناه دیگری ندارند تا در آن شب را به صبح برسانند.

این همان موضوعی است که مدیرعامل سازمان رفاه و خدمات اجتماعی شهرداری تهران از آن به عنوان زنگ خطری برای کاهش سن آسیب‌های اجتماعی زنان در پایتخت تعبیر می‌کند و می‌گوید: تعداد زنان معتاد کارتن‌خواب در پایتخت رو به افزایش است.

جاگیری با بیان این که ۱۵ تا ۲۰ درصد کارتن‌خواب‌ها زن هستند، می‌گوید: روزانه به طور متوسط صد کارتن‌خواب از سطح پایتخت جمع‌آوری می‌شوند که ۸۰ درصد آنها شهرستانی هستند.

معاون اجتماعی سازمان رفاه و مشارکت‌های اجتماعی شهر تهران با اشاره به این که بخش قابل توجهی از بی‌خانمان‌های زن معتادان خیابانی هستند، از فعالیت اولین کمپ ویژه زنان معتاد در تهران‌سر خبر می‌دهد.

مراجعه داوطلبانه ۹۰ درصد بی‌خانمان‌ها

هم‌اکنون گرمخانه‌های پایتخت از اولین ساعات شب تا صبح، افراد بی‌خانمان را پذیرش می‌کنند، اما در نیمه دوم سال به دلیل افزایش سرمای هوا و بارش باران و برف، در گرمخانه‌ها به صورت شبانه‌روزی روی افراد بی‌خانمان باز خواهد بود.

این طور که معاون خدمات اجتماعی سازمان رفاه شهرداری تهران می‌گوید، هیچ محدودیتی برای دفعات پذیرش افراد بی‌خانمان در گرمخانه‌ها وجود ندارد بخصوص در فصل پاییز و زمستان که ورود افراد به گرمخانه‌ها ۲۰ تا ۳۰ درصد افزایش می‌یابد ضمن این که بیش از ۹۰ درصد بی‌خانمان‌های شهرمان آنهایی هستند که به طور داوطلبانه به گرمخانه‌ها مراجعه می‌کنند.

افزایش ۸۰ درصدی ظرفیت گرمخانه‌ها

مراجعه داوطلبانه ۹۰ درصد کارتن‌خواب‌های شهرمان به گرمخانه‌ها در پی سرد شدن تدریجی هوا از يك سو و کمبود ظرفیت مراکز نگهداری از این افراد، حالا مسئولان شهرداری را به فکر احداث گرمخانه‌های جدید انداخته است.

قرار است با راه‌اندازی سه گرمخانه جدید در پایتخت ظرفیت این مراکز تا ۸۰ درصد افزایش یابد تا با سرد شدن هوا مشکلی برای پذیرش افراد بی‌خانمان و کارتن‌خواب وجود نداشته باشد.

معاون خدمات اجتماعی سازمان رفاه، خدمات و مشارکت‌های اجتماعی شهرداری تهران با اشاره به افزایش ۸۰ درصدی ظرفیت گرمخانه‌های پایتخت، از افتتاح سه گرمخانه جدید دیگر در سطح شهر تهران خبر داده و می‌گوید: ظرفیت فعلی دو گرمخانه فعال شهر تهران ۶۰۰ نفر است و این در حالی است که با سرد شدن هوا تمام ظرفیت این دو گرمخانه هم تکمیل می‌شود و برای این که در پذیرش بی‌خانمان‌های مراجعه‌کننده مشکلی وجود نداشته باشد باید به فکر احداث گرمخانه‌های جدید بود.

جاگيري در گفت‌وگو با ايسنا توضيح مي‌دهد: سه گرمخانه جديد آخرين مراحل ساخت خود را طي مي‌کند و با توجه به آسيب‌خيز بودن مناطق 15 و 16 دو مورد از گرمخانه‌هاي جديد در اين مناطق و ديگري در منطقه 13 راه‌اندازي مي‌شود.

گرمخانه‌هاي جديد تهران را خيريه‌ها و انجمن‌هاي مردمی اداره خواهند کرد؛ البته شهرداري تهران علاوه بر تامين فضا و تجهيزات مورد نياز در گرمخانه‌ها از خيريه‌ها و سازمان‌هاي غيردولتي فعال در اين زمينه نيز حمايت مالي خواهد کرد.

افزايش ظرفيت تيم‌هاي گشت

با سرد شدن هوا، فعاليت تيم‌هاي گشت ويژه جمع‌آوري افراد بي‌خانمان و کارتن‌خواب از سطح شهر نيز جدي‌تر شده است.

به گفته جاگيري، براي پوشش بهتري از سطح شهر و شناسايي و جمع‌آوري به موقع افراد بي‌خانمان تعداد تيم‌هاي گشتي از 30 واحد به 42 واحد افزايش يافته تا با کاهش تدريجي دماي هوا شاهد عملکرد بهتري در حوزه ساماندهي بي‌خانمان‌ها باشيم.

افزايش ظرفيت گرمخانه‌هاي پايتخت از طريق ايجاد مراکز جديد اقدامي است که شهرداري تهران براي حمايت از کارتن‌خواب‌ها و افراد بي‌خانمان شهر بخصوص در فصل سرما انجام مي‌دهد، اما به نظر مي‌رسد امسال نيز همچون سال‌هاي گذشته شهرداري همچنان در موضوع جمع‌آوري و نگهداري از بي‌خانمان‌هاي شهر تنه‌است و در اين ميان به نظر مي‌رسد تا زماني که ديگر سازمان‌هاي حمايتي متولي همچنان از انجام وظيف خود شانه خالي کنند، اميد به ساماندهي بي‌خانمان‌هاي شهرمان غيرممکن خواهد بود.

پوران محمدي / گروه جامعه